कापुस पीकावरील मित्र किटक

ढालकिडे

प्रौढ

मावाखातांनी अळी

मिलीबग खातांना

जीवनचक्र

क्रायसोपा

प्रौढ

अंडी अवस्था

मिलीबग खातांना अळी

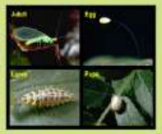

जीवनचक्र

कातिन

प्रौढ

तुडतुडे खातांना

कातिन

मावा खातांना

सिरफिड माशी

प्रौढ

मावा खातांनी

अळी अवस्था

जीवनचक्र

गांधील माशी व ट्रायकोग्रॅमा

गांधील माशी

अळ्या जमा करतांना

ट्रायकोग्रामा

ट्रायकोग्रामा जीवनचक्र

प्रकाशन : फेब्रुवारी, २०१६ प्रति : १०००

एकात्मिक कीड रोग व्यवस्थापन

कीड / रोग	व्यवस्थापन/किड नाशक	प्रमाण १० लि. पाणी साध्या फवारणी यंत्रात
मावा	१. ॲसीटामीप्रिड २० एस.पी. किंवा २. फ्लोनिकॅमिड ५० डब्ल्युजी किंवा ३. थायोक्लोप्रिड २१.७ एस.सी. किंवा ४. थायोमिथॉक्झॉम २५ डब्ल्युजी	१ ग्रॅम २ ग्रॅम २ मि.ली. २ ग्रॅम
तुडतुडे	१. थायोमिथॉक्झाम २५ डब्ल्युजी किंवा २. बुप्रोफेंझिन २५ एससी किंवा ३. ॲसिफेट ७५ एस.पी. किंवा ४. ऑक्सिडीमेटॉन मिथाईल २५ ईसी	२ ग्रॅम २० मि.ली. ८ ग्रॅम २४ मि.ली.
फुलकिडे	१. फिप्रोनिल ५ एस.सी. किंवा २. फ्लोनिकॅमिड ५० डब्ल्युजी किंवा ३. ॲसीटामीप्रिड २० एस.पी. किंवा ४. मोनोक्रोटोफॉस ३६ एस.एल. किंवा ५. डायफेनथ्युरॉन ५० डब्ल्युपी	२० मि.ली. २ ग्रॅम २ ग्रॅम १५ मि.ली. १२ ग्रॅम
पांढरी माशी	१. निंबोळी तेल ५ टक्के किंवा २. ॲसीटामिप्रीड २० एस.पी. किंवा ३. डायफेनथ्युरॉन ५० डब्ल्युपी किंवा ४. ट्रायझोफॉस ४० ई.सी. किंवा ५. बायफेनथ्रिन १० ई.सी.	५० मि.ली. २ ग्रॅम १२ ग्रॅम ३० मि.ली. १६ मि.ली.
पिठ्या ढेकुण (मिलीबग)	१. ॲसीफेट ७५ एस.पी. किंवा २. क्लोरोपायरीफॉस २० ई.सी. किंवा ३. बुप्रोफेंझिन २५ एससी	२० ग्रॅम २० मि.ली. २० मि.ली.
लाल कोळी	१. डायकोफॉल १८.५ टक्के	२० मि.ली.
करडे भुंगेरे	१. डायमिथोएट ३० टक्के किंवा २. मोनोक्रोटोफॉस ३६ एस.एल.	१० मि.ली. १५ मि.ली.
गुलाबी बोंडअळी	१. कामगंध सापळे ५० मि. अंतरावर किंवा २. थायोडीकार्ब ७५ डब्ल्युपी किंवा ३. क्विनॉलफॉस २५ ईसी	५ नग प्रति हेक्टरी ४० ग्रॅम ४० मि.ली.
मुळकुजव्या रोग	१. कार्बेन्डॅझिम ५० डब्ल्युपी (मुळाजवळ टाकावे)	१० ग्रॅम
पानावरील ठिपके /डाग/चट्टे	१. मॅन्कोझेब एम-४५ किंवा २. प्रोपिकोनॅझोल २५ ईसी	२५ ग्रॅम १० ग्रॅम
दहिया	१. कॅलिक्झीन ८० इसी किंवा २. कार्बेन्डाझिम ५० डब्ल्युपी किंवा ३. वेटेबल सल्फर ७० डब्ल्युपी	१० ग्रॅम १० ग्रॅम २० ग्रॅम
करपा	स्ट्रेप्टोसायक्लिन सल्फेट + कॉपर ऑक्सीक्लोराईड ५० डब्ल्युपी	२ ग्रॅम २० ग्रॅम
आकस्मिक मर	युरिया १.५ किलो + म्युरेटऑफ पोटॅश १.५ किलो १०० लि. पाण्यात मिसळून प्रति झाडास २००-२५० मि.ली. झाडाभोवती बुंध्याजवळ ओतावे.	
लाल्या	मॅग्नेशियम सल्फेट ६० ग्रॅम + २% डी.ए.पी. ५५ व ७५ दिवसांनी फवारावे.	

नोट : पावर स्प्रेसाठी औषधाचे प्रमाण ३ पट घ्यावे.

संदर्भ : व.ना.म.कृ.वि.परभणी, सी.आय.सी.आर.नागपूर

प्रकाशक

कृषि विज्ञान केंद्र

मराठवाडा शेती सहाय्य मंडळ, जालना

फोन नंबर : ०२४८२ - २३५५८६, २३८२६६, २३७३२६

Email : pckvkjalna@gmail.com

प्रकाशन क्रमांक : ११/२०१६

राष्ट्रीय एकात्मिक किड व्यवस्थापन केंद्र,
नवी दिल्ली पुरस्कृत

NCIPM

ICAR

ऑनलाईन कीड देखरेख व सल्ला सेवा प्रकल्प अंतर्गत

कापूस पिकातील कीड, रोग, मित्रकिडी यांची ओळख व एकात्मिक किड रोग व्यवस्थापन

ए. जी. मिटकरी एस. व्ही. सोनुने

एस. एन. हरडे

कृषि विज्ञान केंद्र

मराठवाडा शेती सहाय्य मंडळ, खरपुडी, जालना

प्रास्ताविक

कापूस हे जालना जिल्ह्यातील महत्वाचे नगदी पीक असून दरवर्षी जिल्ह्यात २.८० ते ३.०० लाख हेक्टर क्षेत्रावर कापसाची लागवड केली जात असून एकुण लागवडीखालील क्षेत्राच्या ६० टक्के जमिनीवर कापसाची लागवड केली जाते. जालना जिल्ह्यात कापसाची प्रति हेक्टरी उत्पादकता ४२५ कि.ग्रॅ. रूई एवढी आहे. दिवसेंदिवस वाढणारी कापसाची मागणी हे उद्दीष्ठ साधण्यासाठी उत्पादन वाढवणे अति आवश्यक आहे. पण योग्यवेळी पाऊस न पडणे, कीडी व रोग यामुळे सुमारे ६० टक्के कापूस उत्पादनात घट दिसून आलेली आहे. तर प्रामुख्याने कीड व रोग यामुळे जवळपास ३५ टक्के उत्पादनात घट येते. या घडी पत्रिकेमध्ये कापूस पिकातील रस शोषन करणाऱ्या कीडी त्यांच्याअवस्था, बोंडअळ्या, रोग व मित्रकीडी यांची सविस्तर चित्रात्मक पध्दतीने मांडणी केलेली आहे. शेतकऱ्यांनी या घडी पत्रिकेमध्ये दिलेल्या कीड व रोगांना ओळखून एकात्मिक कीड रोग व्यवस्थापन पध्दतीचा अवलंब केल्यास कापसाचे उत्पादन वाढविण्यास मदत होऊन कापसावर होणारा उत्पादन खर्च कमी होणार आहे.

कापसावरील रस शोषन करणाऱ्या कीडी

तुडतुडे

प्रौढ | पिल्लावस्था | प्रादुर्भावग्रस्त पान | प्रादुर्भावग्रस्त झाड

मावा

प्रौढ | प्रादुर्भावग्रस्त पान | प्रादुर्भावग्रस्त झाड | काळी बुरशी

फुलकिडे

प्रौढ | प्रादुर्भावग्रस्त पान | फाटलेली पान | प्रादुर्भावग्रस्त झाड

पांढरी माशी

प्रौढ | प्रादुर्भाव | प्रादुर्भावग्रस्त पान | पांढरीमाशी मुळे वाढलेली काळी बुरशी

पिठ्या ढेकूण (मिलीबग)

प्रौढ | प्रादुर्भावग्रस्त झाड | काळी बुरशी | प्रादुर्भावग्रस्त शेत

कापसावरील बोंड अळ्या व पाने खाणारी अळी

अमेरीकन/हिरवी बोंडअळी

नुकसानग्रस्त बोंड | नुकसानग्रस्त पाते | हिरवी बोंडअळी | जीवनचक्र

ठिपक्याची बोंडअळी

नुकसानग्रस्त बोंड | पतंग | नुकसानग्रस्त शेंडे | शेंड्यामध्ये अळी

तंबाखुवरील पानेखाणारी अळी (स्पोडोप्टेरा)

अळी | नुकसानग्रस्त झाड | अंडीपुंज | पतंग

शेंद्रीय बोंडअळी

अळी सरखी खातांना | प्रादुर्भाव | नुकसानग्रस्त बोंड | जीवनचक्र

कापसावरील रोग

आकस्मिक मर (पॅराविल्ट)

प्रादुर्भावग्रस्त झाड | पाणी साचलेले शेत | प्रादुर्भाव | प्रादुर्भावग्रस्त शेत

अल्टरनेरीया ठिपके

प्रादुर्भावग्रस्त पान | प्रादुर्भावग्रस्त झाड | प्रादुर्भावग्रस्त बोंड | प्रादुर्भावग्रस्त शेत

जिवाणुजन्य करपा

प्रादुर्भावग्रस्त पान | प्रादुर्भाव | नुकसानग्रस्त पान | प्रादुर्भावग्रस्त बोंड

दहिया

दहिया | प्रादुर्भावग्रस्त पाने | नुकसानग्रस्त झाड | प्रादुर्भाव

लाल्या

प्रादुर्भावग्रस्त पान | प्रादुर्भाव | प्रादुर्भावग्रस्त झाड | प्रादुर्भावग्रस्त शेत

कापसावरील इतर कीडी

करडा भुंगेरा | तांबडा ढेकूण | मिरीड बग | स्टिंक बग